

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
- på kornet

Norges Vassdrags- og Energidirektorat (nve)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Dato	Saksbehandler	Vår ref.	Deres ref.
12.05.2020	Marit Lillegraven Haakaas	20/7374 - 4	201306598

Svar på høring av søknad om permanent endring i flomreglement for Øyeren

Vi viser til brev fra NVE datert 28.01.2020 om høring av permanent flomreglement for Øyeren. Høringen ble kunngjort på kommunens nettsider 24.03.2020. Samfunnsutvalget behandlet saken i sitt møte 06.05.2020. Vedlagt saksframlegg med vedtak.

Vennlig hilsen
Marit Lillegraven Haakaas
planlegger

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og trenger ikke underskrift.

Andre mottakere:

Norges Vassdrags- og Energidirektorat (nve)

Saksframlegg

Svar på høring - flomreglement for Øyeren

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Marit Lillegraven Haakaas	FA-S11, TI-&00	20/7374

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
035/20	Samfunnsutvalget	PS	06.05.2020

Indre Østfold kommune støtter forslag til varig endring av flomreglementet for Øyeren

Samfunnsutvalget i sak 035/20, 06.05.2020

Behandling:

Votering:

Rådmannens forslag ble enstemmig vedtatt.

Samfunnsutvalget - Vedtak:

Indre Østfold kommune støtter forslag til varig endring av flomreglementet for Øyeren

Bakgrunn og saksopplysninger:

Vannivået i Øyeren reguleres ved Solbergfoss kraftstasjon av Glommens og Laagens Brukseierforening (GLB). Vannmengden som slippes gjennom kraftstasjonen påvirker også vannføringen i Glomma nedenfor kraftstasjonen. Tappingen ved Solbergfossanlegget reguleres av manøvreringsreglement. Ved fare for flom, trer post 2 (flomreglementet) inn og det er kun denne posten i reglementet som er til høring nå.

Glommens og Laagens Brukseierforening (GLB) søker om permanent endring i flomreglementet etter en prøveperioden på 6 år. Søknaden behandles av NVE som har sendt den på høring med høringsfrist 15. mai. Indre Østfold kommune har fått fristen utsatt til 5. juni.

Bakgrunnen for søknaden er at de opprinnelige bestemmelsene i reglementet ikke ga tilstrekkelig mulighet til å senke vannstanden i situasjoner med vedvarende høyt tilsig og vedvarende høy vannstand i sommerperioden. Dette ga store ulemper for flere brukerinteresser rundt Øyeren. Det ble derfor utformet et prøvereglement for flomperioder, som nå har virket i 6 år. Trøgstad

kommune behandlet høring på prøvereglement før det ble iverksatt i 2014.

Høringen har etter ønske fra NVE vært kunngjort på kommunens nettsider. Både kommuner og brukerinteresseforeninger har fått høringen tilsendt fra NVE, men kommunen ser at brukerinteresser nedstrøms kraftstasjonene ikke er varslet og har gjort Overbygningen for Glomma i Akershus og Østfold klar over høringen.

For landbruksinteressene i deltaet nord i Øyeren har vedvarende høy vannstand skapt problemer på grunn av oversvømmelse av fulldyrkede arealer, spesielt i områdene ved Årnestangen. Det har ført til at arealer har blitt vanskelig/umulig å høste, og redusert funksjonen som sikkerhetsområde for beitende husdyr. Høy vannstand har også medført praktiske utfordringer med frakt av beitedyr til og fra øyene. Erosjon i området som reduserer beitearealene har også vært knyttet opp til høy vannstand. Beitingen er et viktig skjøtselstiltak i Nordre Øyeren naturreservat.

Fetsund lenser opplever også problemer med blant annet å gjennomføre nødvendig vedlikehold og reparasjonsarbeider på anlegget.

I prøveperioden har Øyeren vært regulert etter følgende prøvebestemmelse i post 2:

Fra og med 1. oktober fram til og med 14. juni skal det under flomstigning -fra vannstanden i Øyeren passerer kote 101,44 og inntil den har nådd kote 102,04 - ved Solbergfoss manøvreres slik at forholdet mellom vannstand og avløp, som det var ved den gamle Mørkfoss dam, så vidt mulig opprettholdes. Fra og med 15. juni fram til og med 30. september skal det under flomstigning - fra vannstanden i Øyeren passerer kote 101,54 og inntil den har nådd kote 102,04 - ved Solbergfoss manøvreres slik at ved vannstand i Øyeren på kote 101,74 og 102,04 er avløpet hhv. 1 500 og 1 950 m³/s. Økningen i vannføring skal være så jevn som mulig.

Ved stigende vannstand over kote 102,04, åpnes damlukene ved Solbergfoss så jevnt som mulig inntil kulminasjonen inntreffer og slik at det tas hensyn til eventuell forsert tapping fra Mjøsa. Det forutsettes at alle damlukene skal være helt åpne dersom vannstanden i Øyeren overstiger kote 102,54.

Det er perioden 15. juni til 30. september som fraviker fra opprinnelig reglement. Perioden med snøsmelting og vårflokker fram til midten av juni har blitt holdt utenom prøveordningen fordi dette ble vurdert til å være ønskelig ut fra miljø- og flomforhold både i Øyeren og i Glomma nedenfor Øyeren. Forsert tapping vil dermed ikke komme til praktisk anvendelse mer enn noen få ganger i løpet av sommeren og høsten og i enkelte år ikke i det hele tatt.

Erfaringer med forsert flomtapping i perioden 15. juni – 30. september fra 2014-2019 viser at det totalt kun er 6 uker at dette har påvirket vannstanden vesentlig. Kraftstasjonsdriften har ikke vært vesentlig påvirket. Landbruksinteressene har vært fornøyd med at vannstanden har blitt senket raskere etter mindre flomepisoder i sommerperioden. Erosjonsmålingene gir ikke noe klart svar på hvilken betydning forsert flomtapping i sommerperioden her for å reduserer den totale erosjonshastigheten verken i deltaområdet i nord i Øyeren eller i Glomma oppstrøms Sarsborg. Det er en klar sammenheng mellom vannstand og vadere, der vannstand over kote 101.48 har en negativ innvirkning på antall vadere og antall vaderarter som bruke Nordre Øyeren til rasting og næringssøk.

Kommunen har kontaktet Vannområde Øyeren, Vannområde Glomma sør for Øyeren og Overbygningen for Glomma og har ikke fått tilbakemeldinger om at flomreglementet, som har

vært prøvd ut i 6 år, har skapt utfordringer i Indre Østfold kommune.

Aktuelle planer, vedtak og dokumenter:

Høringsdokumenter fra NVE, se vedlegg

Høringsuttalelse fra Trøgstad 2014

Alternative løsningsmuligheter/politisk handlingsrom:

Andre uttalelser til høringen

Vurderinger i forhold til FN's bærekraftsmål:

FN 2 Utrydde sult: Endringen i flomreglementet bidrar til å opprettholde matproduksjon nord i Øyeren

FN 6 Rent vann og gode sanitærforhold: Målinger gir ikke klart svart på om endret flomreglement påvirker erosjonshastigheten i deltaet nord i Øyeren eller i Glomma nedstrøms.

FN 7 Ren energi til alle: Endringen i flomreglementet påvirker ikke kraftstasjonsdriften vesentlig.

FN 15 Liv på land: Endringene i flomreglementet øker antall vadefugler i Nordre Øyeren naturreservat

Vurdering av gevinster og økonomiske konsekvenser:

Påvirker ikke kommunen økonomisk

Rådmannens vurderinger:

Endringene i flomreglementet slik de har vært prøvd ut de siste 6 årene synes å ha liten påvirkning på forhold i Indre Østfold kommune. I Øyeren vil forsert tapping føre til et jevnere vannstand. Nedstrøms Solbergfoss kan forsert tapping ha betydning for vannføringen i Glomma, men kommunen har mottatt signaler om at forsert flomtapping mellom 15. juni og 30. september har hatt negative effekter. Med de positive effektene som observeres for landbruk og fugleinteresser nord i Øyeren, bør kommunen derfor bifalle endringene i flomreglementet.

Vedlegg:

Høring av søknad om permanent endring i flomreglement for Øyeren - NVEs brev til Indre Østfold kommune 28.01.2020

Høring av søknad om permanent endring i flomreglement for Øyeren

Erosjonskartlegging i Øyeren 2014-2019

Kunngjøring av søknad om varig endring av flomreglement

Sluttrapport fra vaderregistreringer

Vannfugltellinger 2018

AcosSvarInn.xml